

De oudste nog bewaard gebleven statuten, toen nog wetten, van de vereniging dateren van 1869. Het Gezelschap was nog eigenaar van het Musæum Medioburgense, dat om die reden ook in deze wetten wordt vermeld.

Allereerst: voor een [fotografische facsimile](#) van het originele document klikt u op de link. Hieronder is de transcriptie opgenomen (in de originele spelling).

Wet voor het Natuurkundig Gezelschap.
Vastgesteld in het jaar 1869.

Wet voor het Natuurkundig Gezelschap te Middelburg.
Opgericht den 29 november 1780.
Vastgesteld den 13 december 1869.
Gedrukt bij de GEBROEDERS ABRAHAMS, te Middelburg.
1877.

Wet voor het Natuurkundig Gezelschap te Middelburg.
Vastgesteld den 13 december 1869.

I.

Artikel 1.

Deze vereeniging wordt aangegaan voor den tijd van 24 jaren en eene halve maand.

II.

Doel.

Art. 2.

Het doel van het Natuurkundig Gezelschap is:
bevordering van natuurkennis:
a. onder zijne leden
b. onder de verschillende standen der maatschappij.

Art. 3.

Ter bevordering van natuurkennis onder zijne leden worden voorlezingen gehouden:
a. over de verschillende deelen der natuurkunde (physica);
b. over onderwerpen, welke tot de algemeene natuurwetenschappen behooren.

Een en ander zal zooveel mogelijk door proefnemingen of voorwerpen worden opgehelderd.

Art. 4.

Ter bevordering van natuurkennis onder de verschillende standen der maatschappij worden alle middelen aangewend, welke binnen het bereik van het gezelschap liggen; onder die middelen behooren inzonderheid:

- a. Een of meer openbare voorlezingen, waarvan het bijwonen onbekrompen verleend wordt en waarvan het getal jaarlijks in de vergadering van September bepaald wordt;
- b. Het aanknoopen van betrekkingen met de in deze gemeente bestaande wetenschappelijke vereenigingen, inrichtingen van onderwijs en andere, ter verspreiding van nuttige kennis, bestemde instellingen.

De wijze, waarop dit laatste geschiedt, wordt vooraf aan het oordeel der leden onderworpen en door hen vastgesteld.

III.

Art. 5.

Inrichting.

Het gezelschapsjaar begint 1 September en eindigt 31 Augustus.

Art. 6.

Het gezelschap bestaat uit gewone en buitengewone leden.
De gewone leden kiezen het bestuur.

Art. 7.

De gewone leden zijn bij ontbinding der vereeniging allen gerechtigd tot den gemeenen eigendom van het huis en erve, bekend onder den naam

MUSEUM MEDIOBURGENSE

binnen deze gemeente, wijk C, n° 53, alsmede van de meubelen, werktuigen, effecten, gelden en alle verdere waarden aan het Natuurkundig gezelschap toebehoorende; ieder lid verliest zijn eventueel regt van eigendom door overlijden, bedanken voor zijn lidmaatschap, of door andere wettige redenen, waardoor hij ophoudt lid te zijn.
Het beheer over een en ander is aan het bestuur opgedragen.

Art. 8.

De werktuigen berusten, volgens overeenkomst tot wederopzeggens toe, bij de Rijks hogere burgerschool alhier.

Zij worden telken jare vóór de vergadering van September nagezien door het bestuur.

Art. 9.

Jaarlijks worden twee vergaderingen der gewone leden gehouden in de maanden April en September.

Het bestuur kan echter om belangrijke redenen eene buitengewone vergadering beleggen en is daartoe verplicht, indien vijf gewone leden het bestuur zulks schriftelijk verzoeken. Het verzoek tot het beleggen eener buitengewone vergadering moet tevens in de hoofdzaak vermelden de aanleiding daartoe, mitsgaders de zaken en voorstellen die men verlangt in behandeling te brengen.

Art. 10.

In de vergadering van September wordt door het bestuur verslag uitgebracht van het verrichtte gedurende het afgelopen jaar, alsmede van het onderzoek der werktuigen, rekening gedaan en de begroting voor het ingetreden jaar aangeboden. Bij goedkeuring door de volstreekte meerderheid wordt de begroting vastgesteld en het rekening door twee der leden ondertekend.

Art. 11.

De gewone voorlezingen voor de leden worden in den regel gehouden des Maandags, van 1 October tot 31 Maart, des avonds te 7 uren, in het aan dit gezelschap toebehoorende gebouw.

De plaats voor de openbare voorlezingen wordt bepaald naar de geschiktheid der in deze gemeente aanwezige localen, en op zoodanige tijden als daartoe de meest voegzame geacht worden, terwijl van een en ander tijdige bekendmaking geschiedt.

Art. 12.

In de vergadering van April worden drie leden benoemd, die gezamenlijk met het bestuur de wetenschappelijke onderwerpen bepalen, welke in den volgenden winter zullen behandeld worden.

Art. 13.

Het bestuur zorgt voor de noodige hulp bij de wetenschappelijke bijeenkomsten en voor alle daarmede in verband staande werkzaamheden.

IV.

Gewone en buitengewone leden.

Art. 14.

Het aantal leden is onbepaald en wordt geregeld naar de ruimte, welke het gezelschap ten dienste staat.

Van wege het gezelschap kan ook het eere-lidmaatschap worden toegekend.
Eere-leden kunnen de lezingen en de vergaderingen bijwonen, de laatsten met raadgevende stem.

Art. 15.

In de jaarlijksche vergadering, bedoeld bij art. 10, zal de geldelijke bijdrage voor het ingetreden jaar worden vastgesteld.

Genoemde bijdrage wordt in Januari over het met 1 September ingetreden gezelschaps-jaar, tegen bewijs, door den penningmeester ingevorderd.

Buitengewone leden betalen de helft der geldelijke bijdrage van de gewone leden.

Art. 16.

Iemand gewoon lid wenschende te worden, geeft zulks aan het bestuur te kennen.

Indien het bestuur oordeelt dat de ruimte vermeerdering van leden toelaat, zullen de naam of namen van de voorgestelden in de vergaderkamer door het bestuur ter kennis van de leden worden gebracht en de stemming op den eerstvolgenden Maandag geschieden, voor den aanvang der voorlezing.

Om gewoon lid te worden is de helft der uitgebrachte stemmen noodig.

Over de toelating als buitengewone leden beslist het bestuur.

Art. 17.

Wanneer iemand voor het lidmaatschap wenscht te bedanken, zal hij daarvan vóór 1 September aan het bestuur schriftelijk moeten kennis geven, doch bij verzuim de geldelijke bijdrage voor het volgende jaar schuldig zijn.

Art. 18.

De buitengewone leden kunnen hunne zonen of pupillen, van 13 tot 20 jaren oud zijnde, de voorlezingen kosteloos laten bijwonen; zij zijn verplicht van hunne gezindheid daartoe, met vermelding der namen en van hun ouderdom, aan het bestuur schriftelijke kennisgeving te doen, terwijl de jongelingen zich stiptelijk moeten gedragen naar de voorwaarden, hun door het bestuur mede te deelen; gelijke vergunning wordt toegekend, onder dezelfde verplichtingen, aan zonen van weduwen, welke tijdens het overlijden van hunnen vader daarvan in het genot waren.

Omtrent de toelating van andere personen tegen eene verminderde geldelijke bijdrage besluit de vergadering, met inachtneming van het bepaalde bij art. 16.

Art. 19.

De gewone leden kunnen vreemdelingen, alsmede officieren binnen deze gemeente in bezetting, medebrengen; dezelfde persoon kan zonder toestemming van het bestuur niet meer dan tweemaal gedurende elken winter bij de voorlezingen worden toegelaten.

Het bestuur heeft de bevoegdheid een inwoner dezer gemeente eenmaal eene voorlezing te laten bijwonen.

V.

Bestuur.

Art. 20.

Het bestuur bestaat uit vijf gewone leden, waarvan één de betrekking van voorzitter vervult, één die van secretaris en één die van penningmeester. Zij regelen deze betrekkingen onderling, geven daarvan den leden kennis en komen verder met elkander overeen wegens den gang van hun beheer, wederkeerige verplichtingen en aansprakelijkheid.

Art. 21.

In de maand September van ieder jaar treedt een lid van het bestuur af, volgens een vastgesteld rooster; het aftredend lid is niet dan een jaar later weder verkiesbaar.

Art. 22.

Het bestuur wordt verkozen bij volstrekte meerderheid van stemmen.

Bij elke openvallende plaats wordt binnen éene maand eene vergadering belegd, ten einde een drietal vast te stellen, waaruit veertien dagen later de keuze geschiedt.

Art. 23.

In iedere vergadering staat het den leden vrij voorstellen te doen, die zij vermeenen in het belang te zijn van het gezelschap; doch aan het bestuur wordt het recht toegekend om het nemen van een besluit op een voorstel aan te houden tot eene binnen veertien dagen te houden vergadering.

Art. 24.

In geenerlei geval is het bestuur bevoegd om voor rekening van het gezelschap gelden op te nemen of te beleggen, evenmin om de eigendommen, aan het Natuurkundig gezelschap toebehoorende, te verkoopen of te verpanden, zelfs niet ter voldoening van bestaande schulden of buitengewone uitgaven, waartoe genoegzame gereede gelden mochten ontbreken; maar in zoodanig geval vereenigt het bestuur de gewone leden in buitengewone vergadering, ten einde middelen te beramen om daarin te voorzien, zijnde het bestuur verplicht deswegens bepaalde voorstellen te doen en daarover bij volstrekte meerderheid van stemmen te laten beslissen.

Art. 25.

Alle eigendommen van het gezelschap worden door het bestuur tegen brandschade verzekerd.

Algemeene bepalingen.

Art. 26.

Geene veranderingen in deze wet zullen worden gemaakt, dan wanneer de leden daarop zijn beschreven en behoudens de koninklijke goedkeuring, terwijl de voornaamste in elke vergadering te behandelen zaken op de oproepingsbriefjes zullen worden vermeld.

Art. 27.

Het gezelschap kan niet ontbonden worden dan na expiratie van den termijn vermeld in art. 1 of wanneer drie vierden van al de gewone leden daartoe besluiten.